

ADVOCAAT MONIQUE HENNEKENS:

'NIEUWE PRIVACYREGELGEVING GELDT OOK BIJ AFVALINZAMELING'

Adresgegevens zijn geen persoonsgegevens en daarom hoeven we niet aan de privacyregelgeving te voldoen. Het is niet de eerste keer dat advocaat Monique Hennekens deze opmerking hoort. "En ik moet dit keer op keer ontkrachten. Adresgegevens zijn te herleiden naar een persoon en zijn daarom persoonsgegevens. Gemeenten en afvalinzamelaars die adresgegevens verwerken moeten om die reden aan de privacyregelgeving voldoen."

TEKST MARGUERITE TACHET

Monique Hennekens is gespecialiseerd in privacy, onder meer in de afvalindustrie. Voorafgaand aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei van kracht wordt, geeft ze antwoord op de belangrijkste vragen over de AVG bij afvalinzameling.

WAT IS HET DOEL VAN DE ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBE-SCHERMING?

"Privacy is een grondrecht. Het doel van de AVG is daarom het beschermen van personen tegen te grote inbreuken op hun privacy door het gebruik van hun persoonsgegevens. Daarom mogen persoonsgegevens alleen worden verwerkt als hiervoor een wettelijke grondslag bestaat en gerechtvaardigde doelen zijn bepaald. De doelomschrijving moet concreet zijn en een kader bieden om te toetsen of de gegevens wel nodig zijn om die doelen te bereiken. Dataminimalisatie is een belangrijk uitgangspunt van de AVG. Er mogen niet méér persoonsgegevens worden verwerkt dan noodzakelijk om de doelen van de verwerking te bereiken. Gemeenten en afvalinzamelaars die persoonsgegevens verwerken moeten bovendien transparant zijn. Voor burgers moet duidelijk zijn van wie en welke persoonsgegevens worden verwerkt, voor

welke doelen en wie er toegang toe heeft. Dat kan bijvoorbeeld via een brief bij de afvalpas, een verklaring op een website of via een brochure. Een model privacyverklaring is beschikbaar voor alle NVRD leden op het ledengedeelte van de NVRD-website."

Cover van een publicatie over privacy in de afvalindustrie die vlak voor het NVRD Congres verschijnt

WAAROM GELDT DE PRIVACYREGELGEVING OOK BIJ DE AFVALINZAMELING?

"Omdat ook daar persoonsgegevens worden verwerkt. Bij de inzameling van huishoudelijk afval worden bijvoorbeeld gegevens van burgers geregistreerd via een afvalpas, chips op een minicontainer of bij een bezoek aan de milieustraat. Dat zijn persoonsgegevens. Ook gegevens die alleen indirect te herleiden zijn naar een persoon zijn persoonsgegevens, zoals stortgegevens gekoppeld aan een afvalpas die weer is verbonden aan een adres. Bij iedere verwerking van persoonsgegevens is de privacyregelgeving van toepassing. Dat geldt ook voor alle andere verwerkingen binnen de organisatie, zoals gegevens van werknemers in personeels- en salarissystemen of via track & trace-systemen in wagens."

WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN IN DE AVG?

"Dat is de zogeheten verantwoordingsplicht. Iedere organisatie moet aan de hand van documenten kunnen aantonen

dat zij voldoet aan de privacybeginselen. Een concrete uitwerking hiervan is de verplichting om een register op te stellen met alle verwerkingen van persoonsgegevens. In dat register moet per verwerking onder meer worden aangegeven welke persoonsgegevens worden verwerkt, voor welk doel en wie er toegang toe heeft." De belangrijkste wijzigingen van de AVG voor de afvalinzameling zijn:

- Verantwoordingsplicht en het verplichte register van verwerkingsactiviteiten;
- Privacy by design en privacy by default;
- Meer eisen aan transparantie;
- Meer eisen aan de afspraken tussen partijen;
- Meer rechten voor burgers, zoals het recht op dataportabiliteit en verwijderen van gegevens;
- Verplichte functionaris voor de gegevensbescherming voor gemeenten.

WELKE AFSPRAKEN MOETEN WORDEN GEMAAKT?

"De privacyregelgeving kent twee rollen, de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker. Bij de afvalinzameling bepaalt

de gemeente het doel en de middelen van de verwerking. Daarom geldt zij als verwerkingsverantwoordelijke. De gemeente kan andere partijen inschakelen, zoals een afvalinzamelaar of IT-leveranciers, die persoonsgegevens voor de gemeente verwerken. Dit zijn de verwerkers. Partijen moeten een overeenkomst sluiten waarin zij afspraken vastleggen over de omgang met deze persoonsgegevens. Dit is een verwerkersovereenkomst. Op het ledengedeelte van de website van de NVRD staat een model bewerkersovereenkomst die daarvoor kan worden gebruikt."

HOE KUNNEN ORGANISATIES HET RISICO OP BOETES VERKLEINEN?

"Eén klacht kan voldoende zijn voor een onderzoek door de Autoriteit Persoonsgegevens. Als voorbeeld: de Arnhemse afvalpaszaak is geïnitieerd door één burger. Vanaf 25 mei heeft de Autoriteit Persoonsgegevens de mogelijkheid om hoge boetes op te leggen. Het is daarom belangrijk om aandacht te geven aan privacy. De eerste stap is om te inventariseren welke gegevens worden verwerkt en die op te nemen in het vereiste register. Op basis daarvan kan worden beoordeeld wat daarbij de grootste risico's zijn. Behalve dat is het handig om een stappenplan op te stellen om de belangrijkste eisen van de AVG te implementeren." Daar moet in ieder geval in staan:

- Aanwijzen van personen binnen de organisatie die verantwoordelijk zijn voor het oppakken van de concrete stappen;
- Invullen en bijhouden van het vereiste register;
- Opstellen en publiceren van een privacyverklaring;
- Opstellen beveiligingsbeleid en een procedure voor de meldplicht datalekken;
- Afspraken vastleggen met partijen waarmee persoonsgegevens worden uitgewisseld.

HEB JE NOG ANDERE TIPS?

"Ja, ga bijvoorbeeld na of er niet meer gegevens worden verwerkt dan nodig is. Inventariseer daarvoor of

Monique Hennekens is advocaat bij Hekkelman Advocaten, gespecialiseerd in privacy. "Ik leg graag helder uit wat de Algemene Verordening Gegevensverwerking inhoudt en wat het praktisch betekent voor organisaties."

DE AVG IN HET KORT

- De privacyregelgeving geldt ook voor de afvalinzameling: het verwerken van adres-, locatie- of stortgegevens en camerabeelden zijn namelijk verwerkingen van persoonsgegevens;
- Organisaties hebben een verantwoordingsplicht en moeten kunnen aantonen dat ze voldoen aan de privacybeginselen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- Gemeenten en afvalbedrijven moeten een 'register van verwerkingsactiviteiten' bijhouden;
- Het verwerken van persoonsgegevens mag alleen als er een wettelijke grondslag bestaat en de gerechtvaardigde doelen zijn vastgelegd;
- Bij inzameling van huishoudelijk afval moet de gemeente de grondslag bepalen en de doelen vastleggen;
- Verwerk niet meer persoonsgegevens dan nodig voor de doeleinden die zijn bepaald;
- Burgers moeten worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens;
- Iedere organisatie moet zorgen voor passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen;
- Een risicovol datalek moet binnen 72 uur worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens;
- Bij uitwisseling van persoonsgegevens met andere partijen moeten schriftelijke afspraken worden vastgelegd;
- Een Functionaris voor de Gegevensbescherming is verplicht voor gemeenten.

er databestanden zijn met gegevens die helemaal niet worden gebruikt. Als dat zo is, verwijder dan die databestanden of gegevens. Ik heb ook nog een tip om te beoordelen of al verzamelde gegevens voor een ander doel mogen worden verwerkt. Kon de betreffende persoon verwachten dat zijn of haar gegevens voor dat andere doel zouden worden gebruikt? Zo niet, dan is de kans groot dat die nieuwe verwerking met de bestaande gegevens niet - zo maar - mag." ↩